

Nationale Peiling Ondernemingsklimaat 2024

Rapport

14 februari 2024

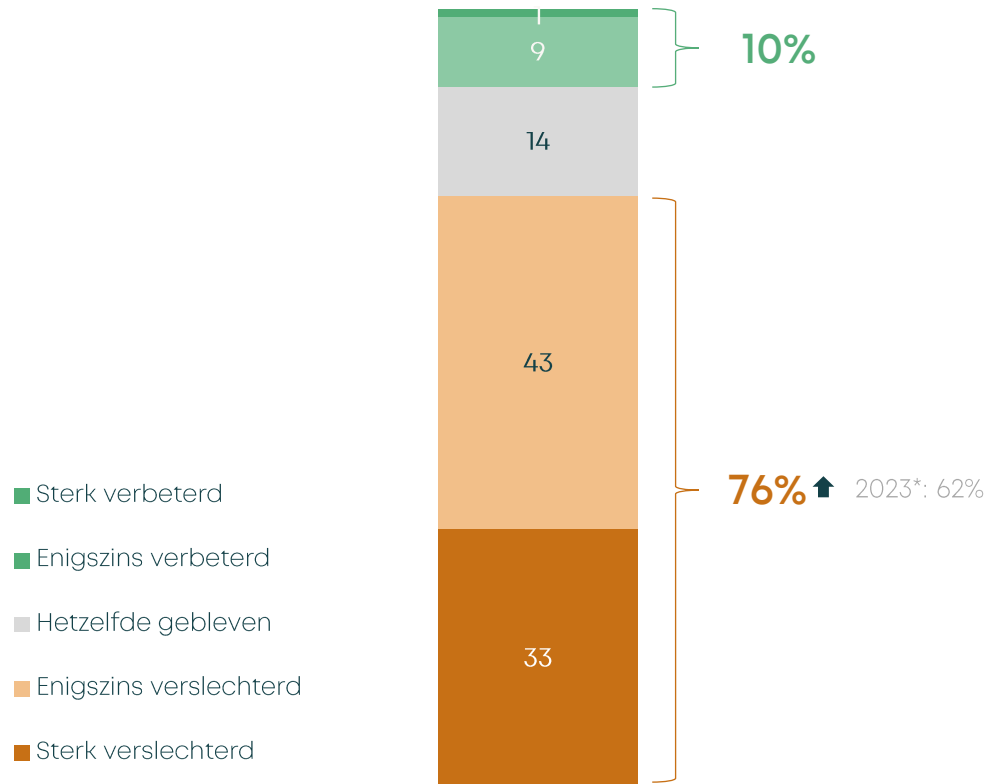

Ondernemingsklimaat

Driekwart (75%) geeft aan dat het ondernemingsklimaat in Nederland de afgelopen 5 jaar is verslechterd. Dit aandeel is hoger dan in 2023 (62%).

Beoordeling ondernemingsklimaat afgelopen 5 jaar (%)

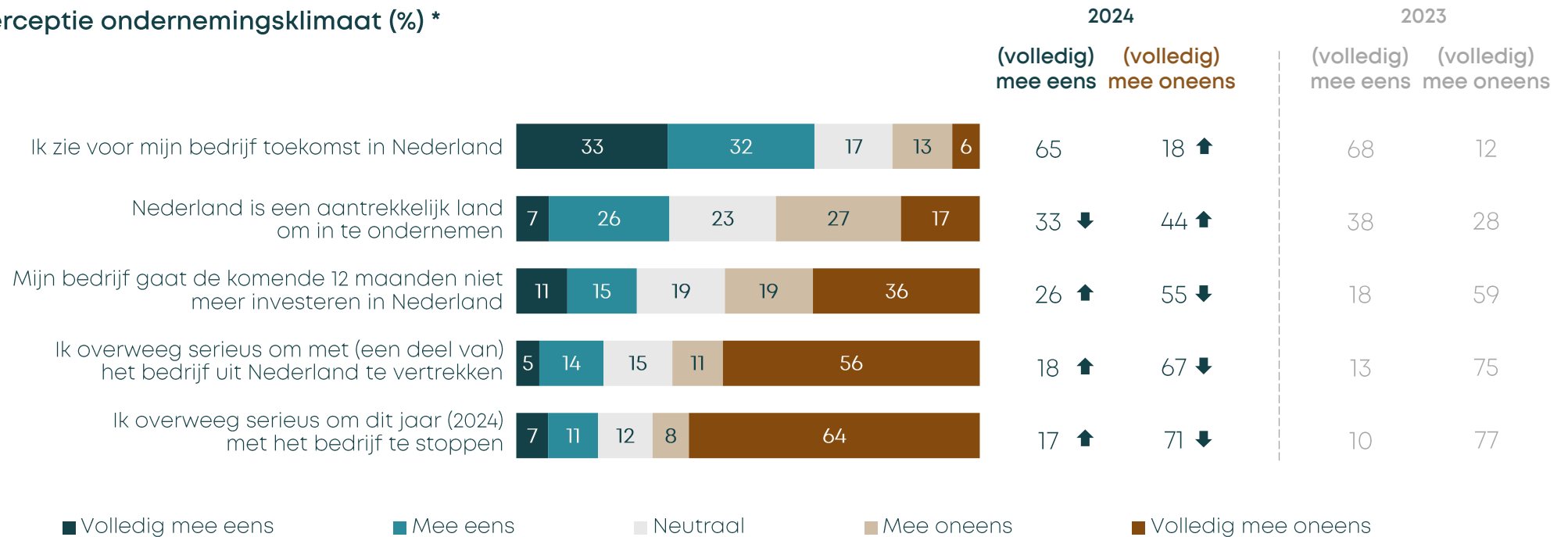
Significant ↑ hoger / ↓ lager dan voorgaande meting

Eén op drie (33%) vindt Nederland een aantrekkelijk land om in te ondernemen.

Dit aandeel is echter lager dan in 2023 (38%). Wel ziet nog bijna twee op de drie (65%) voor hun bedrijf toekomst in Nederland, hoewel het aandeel dat het hiermee oneens is, is gestegen van 12% naar 18%. De aandelen die de komende 12 maanden niet meer zal investeren (26% vs. 18%), overweegt om (met een deel van) het bedrijf uit Nederland te vertrekken (18% vs. 12%) en overweegt om in 2024 met het bedrijf te stoppen (17% vs. 10%) zijn ook toegenomen.

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

* Resultaten zijn berekend exclusief "weet niet/ niet van toepassing"

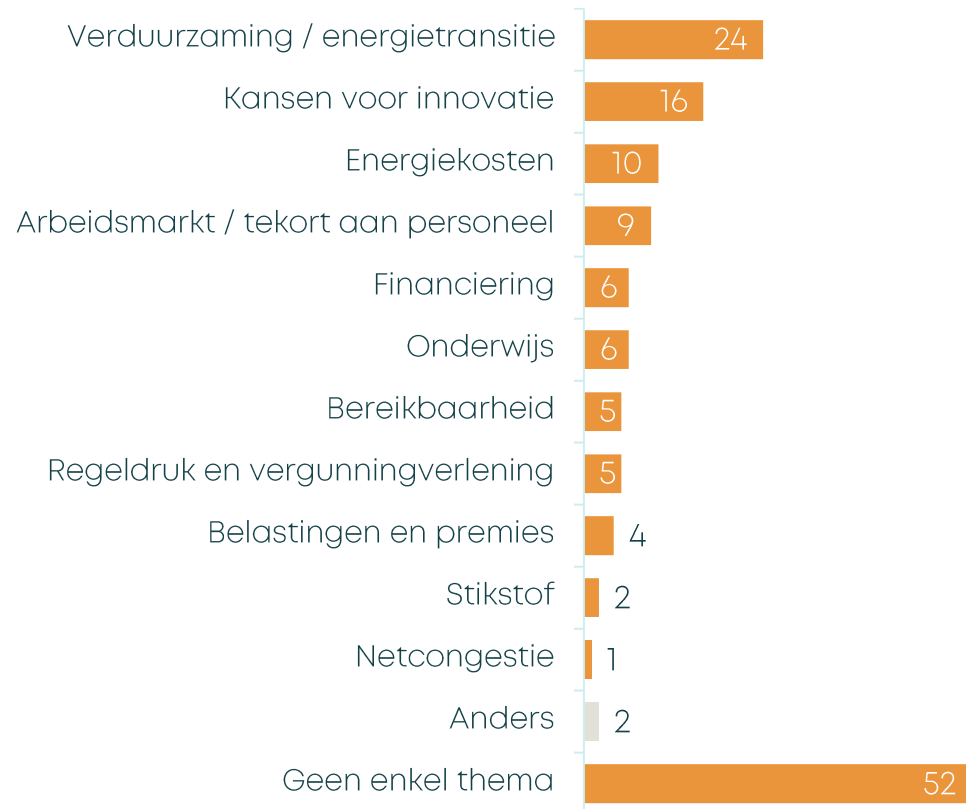
Significant ↑ hoger / ↓ lager dan voorgaande meting

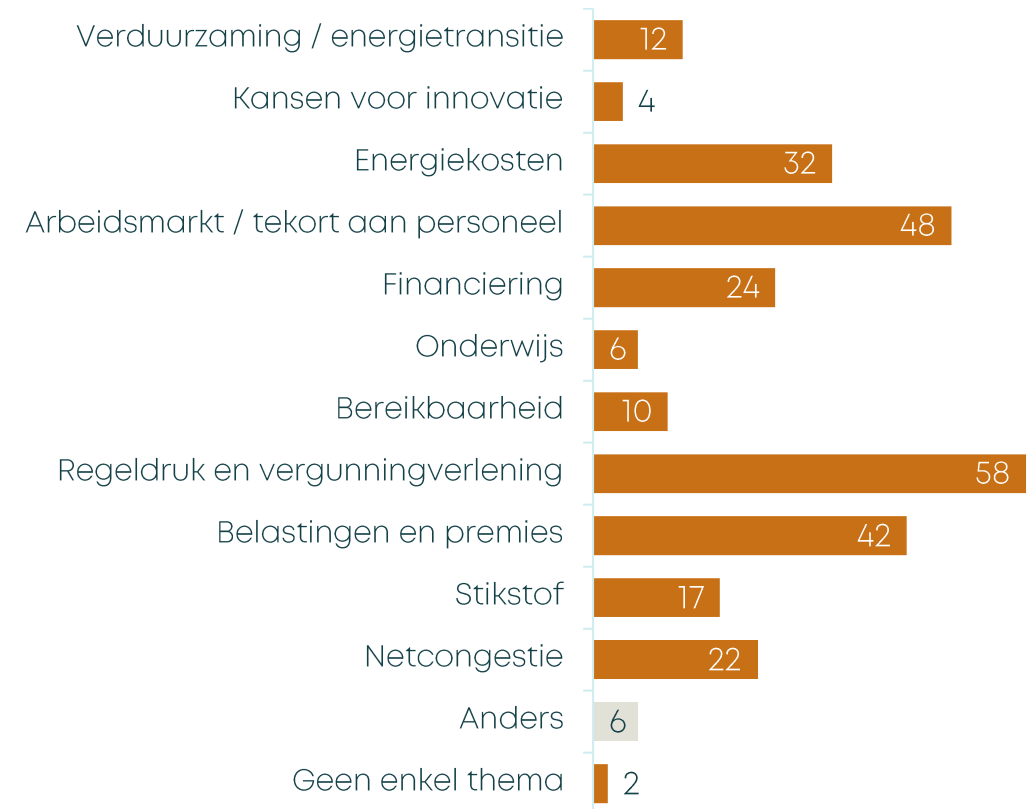
De helft (52%) vindt dat op geen van de voorgelegde thema's verbetering heeft plaatsgevonden in 2023.

Men is echter wel van mening dat op vooral op de thema's regeldruk en vergunningverlening (58%), arbeidsmarkt en personeelstekort (48%), belastingen en premies (42%) en energiekosten (32%) verslechtering heeft plaatsgevonden.

Verbeteringen thema's in 2023 (%)

Verslechteringen thema's in 2023 (%)

Voor 2024 nemen de zorgen over regeldruk en vergunningverlening (56%) en belastingen en premies (43%) toe.

Arbeidsmarkt en personeelstekort blijft voor de helft een belangrijke zorg voor 2024. Voor energiekosten, verduurzaming/energietransitie, stikstof en onderwijs is het aandeel dat zich hier voor komend jaar zorgen om maakt, gedaald ten opzichte van de vorige meting.

Zorgen ten aanzien van het ondernemingsklimaat (%)

Toelichting

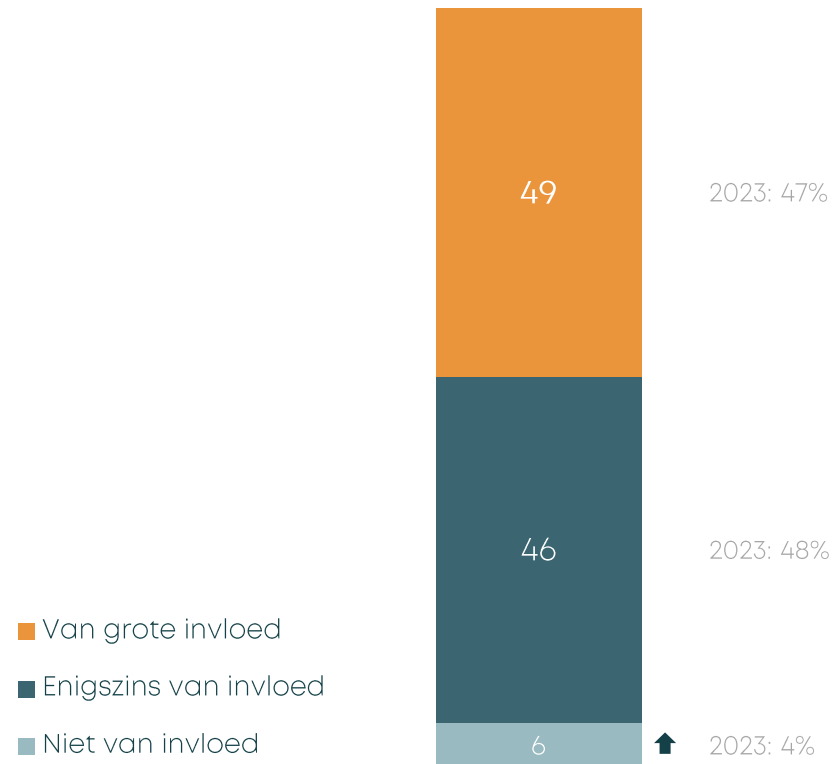
"xxx"

Significant ↑ hoger / ↓ lager dan voorgaande meting

Politieke besluiten zijn voor de helft van de bedrijven van grote invloed op de bedrijfsmatige keuzes.

Invloed van politieke besluiten op bedrijfsmatige keuzes (%)

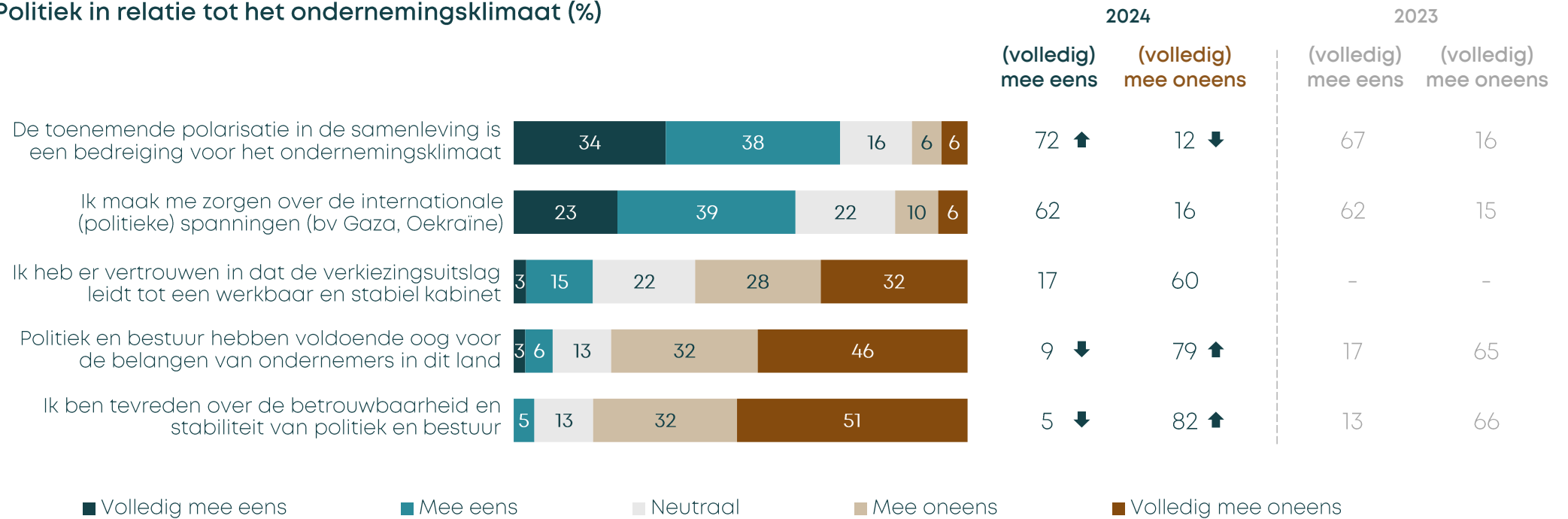
Significant ↑ hoger / ↓ lager dan voorgaande meting

Vier op vijf zijn ontevreden over politiek en bestuur.

79% vindt dat politiek en bestuur onvoldoende oog hebben voor de belangen van ondernemers in Nederland. Dit aandeel is gestegen t.o.v. 2023 (65%). Daarnaast is een groter aandeel (82% vs. 66%) ontevreden over de betrouwbaarheid en stabiliteit van politiek en bestuur. 72% geeft aan dat de toenemende polarisatie in de samenleving een bedreiging voor het ondernemingsklimaat is. Ook dit aandeel is gestegen (67%).

Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat (%)

* Resultaten zijn berekend exclusief "weet niet/ niet van toepassing"

Significant ↑ hoger / ↓ lager dan voorgaande meting

Hieronder ziet u enkele stellingen die gaan over de politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent. | n per stelling: exclusief weet niet/n.v.t.

Uitsplitsingen

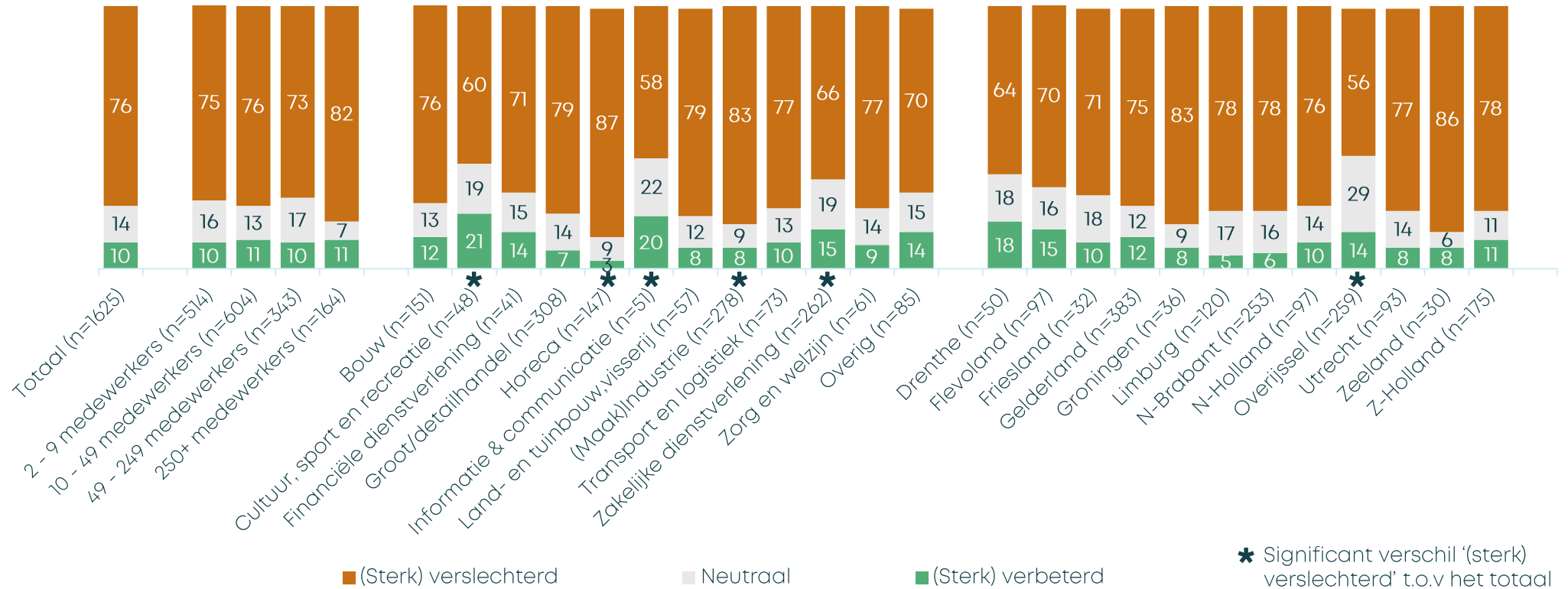
Perceptie ondernemingsklimaat - bedrijfsgrootte, branche, provincie

Ondernemingsklimaat afgelopen vijf jaar

xxx

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

“Het ondernemingsklimaat in Nederland is de afgelopen vijf jaar...”

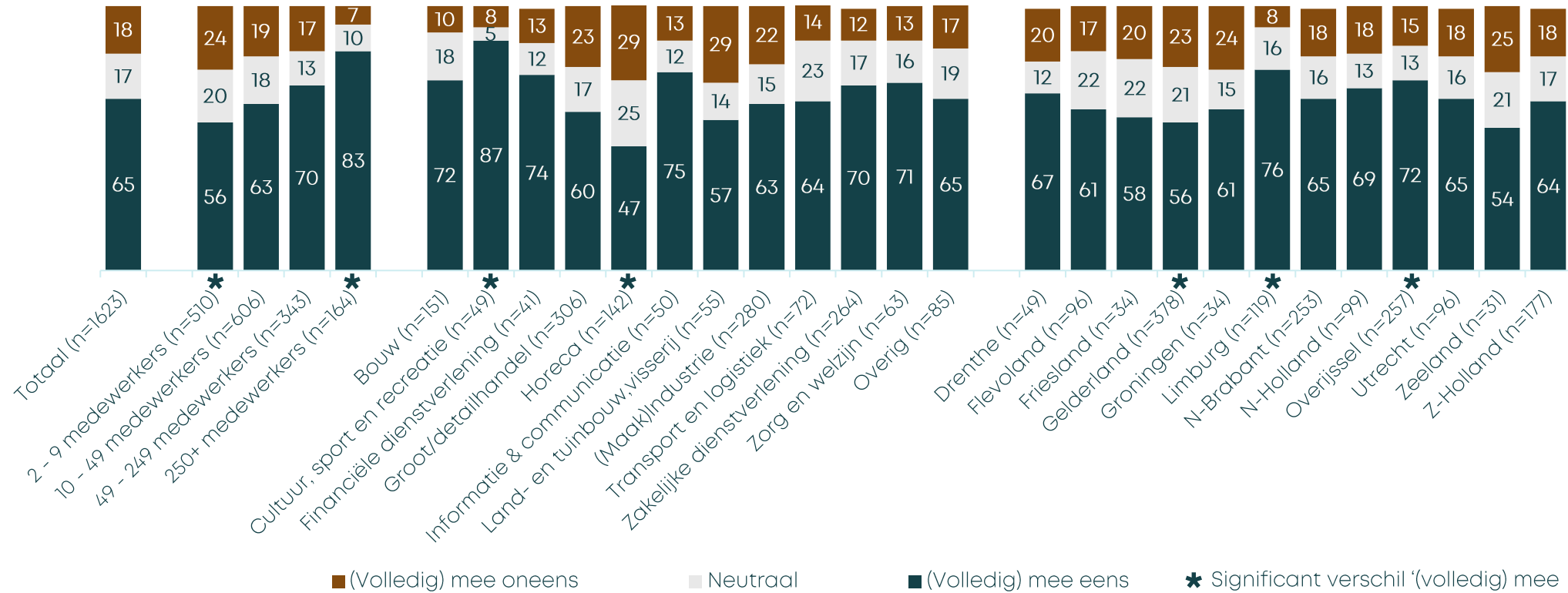
* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

Toekomst voor het bedrijf in Nederland

xxx

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

“Ik zie voor mijn bedrijf toekomst in Nederland”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

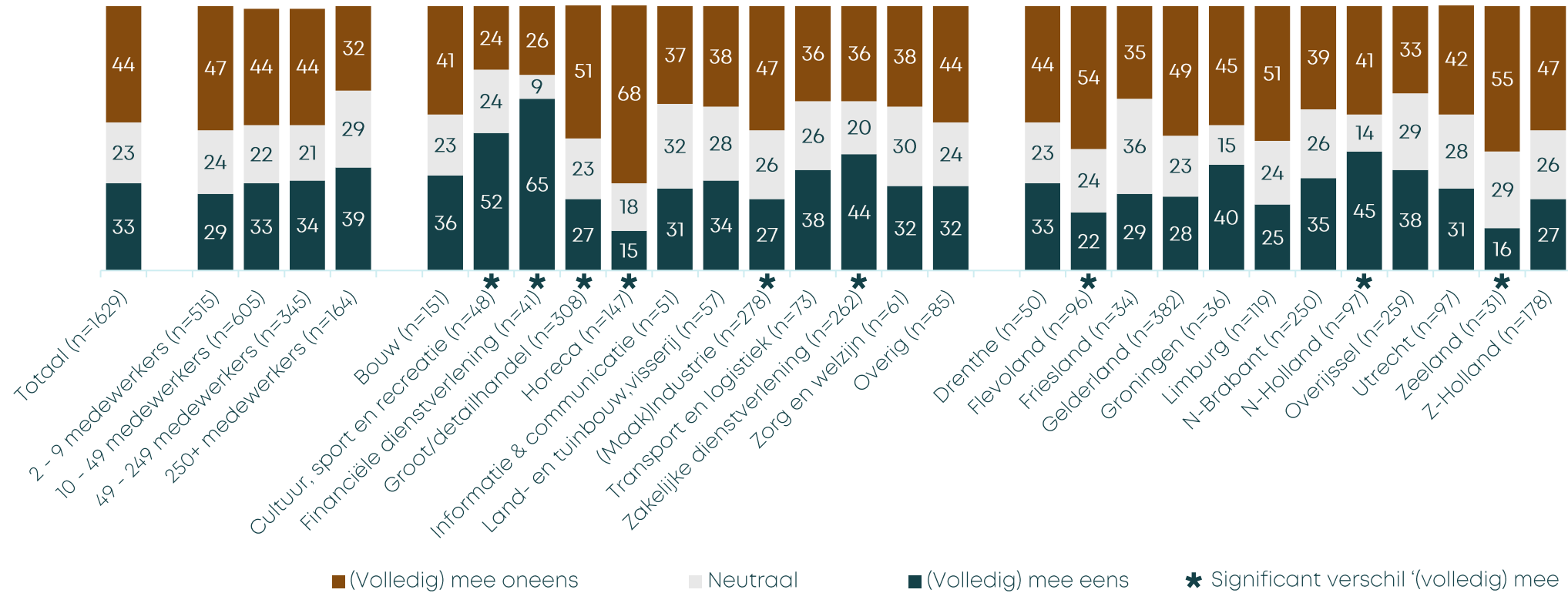

Aantrekkelijkheid Nederland om in te ondernemen

xxx

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

“Nederland is een aantrekkelijk land om in te ondernemen”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

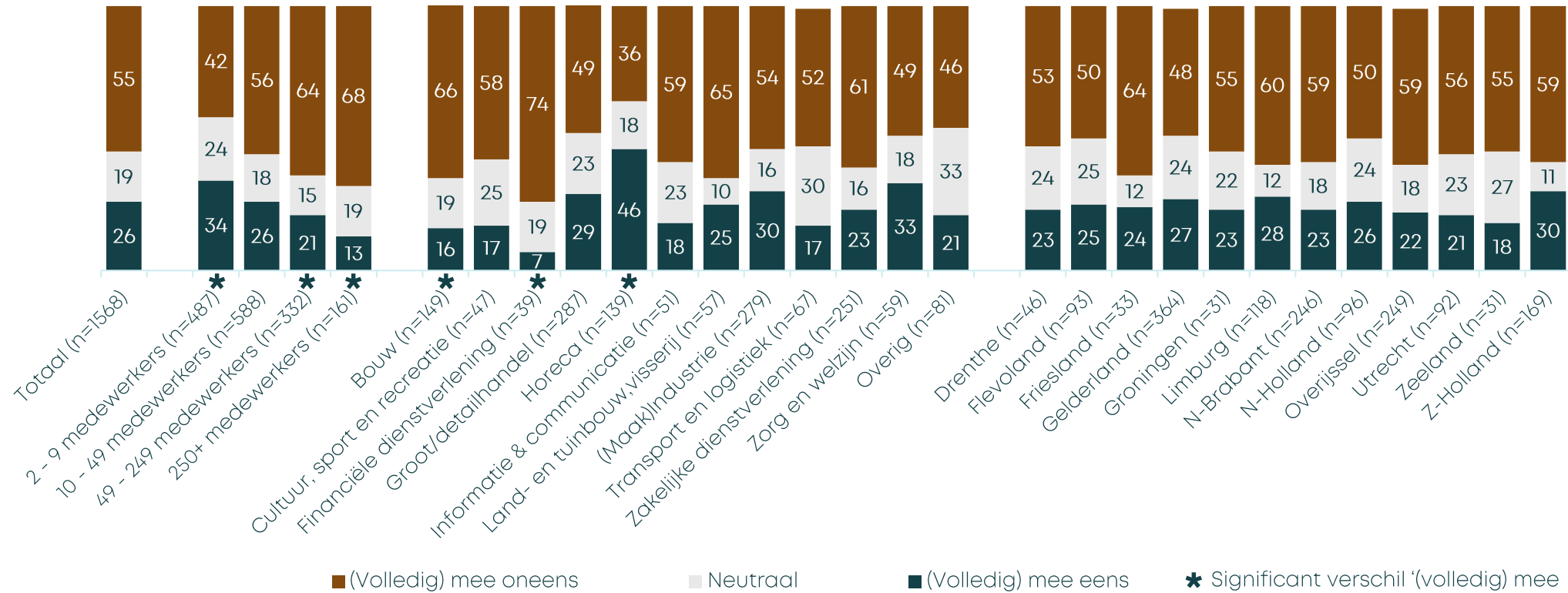
Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

Intentie om te investeren in Nederland

xxx

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

“Mijn bedrijf gaat de komende 12 maanden niet meer investeren in Nederland”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

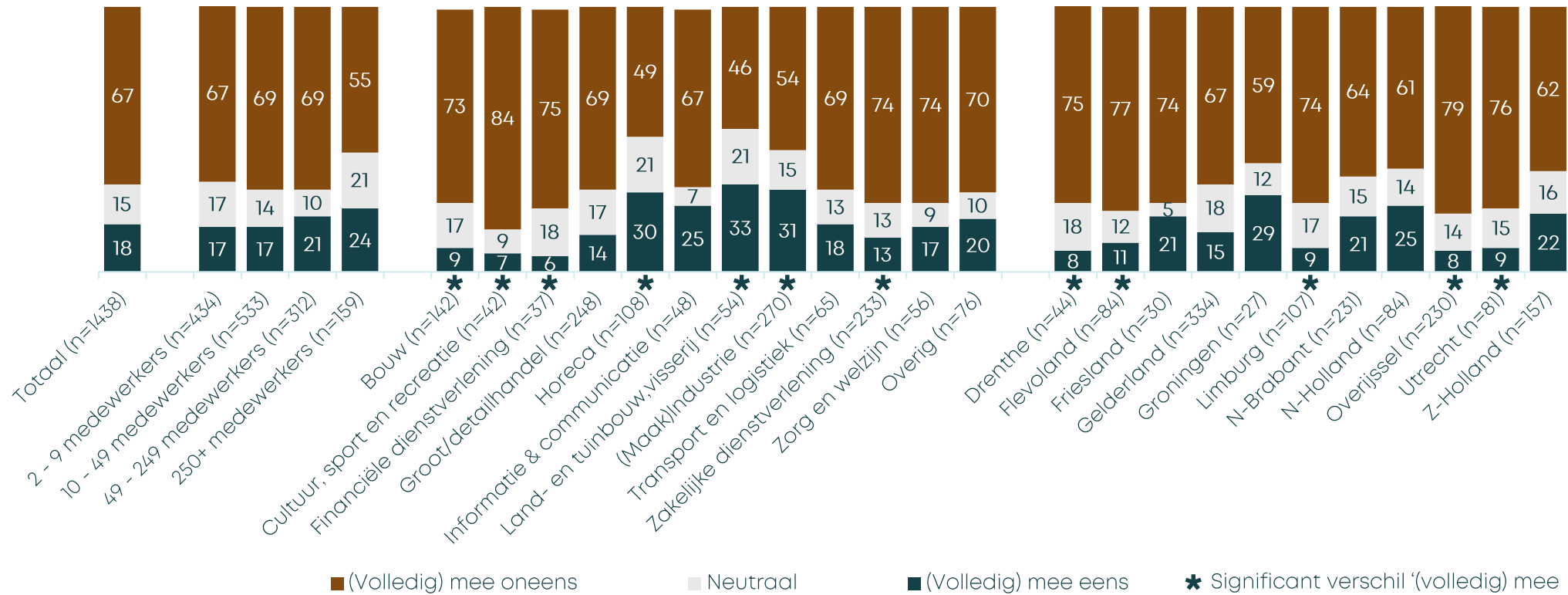
Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

Overweging om (met een deel van) het bedrijf uit Nederland te vertrekken

xxx

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

“Ik overweeg serieus om met (een deel van) het bedrijf uit Nederland te vertrekken”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer en

provincie Zeeland niet weergegeven in de uitsplitsing

Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

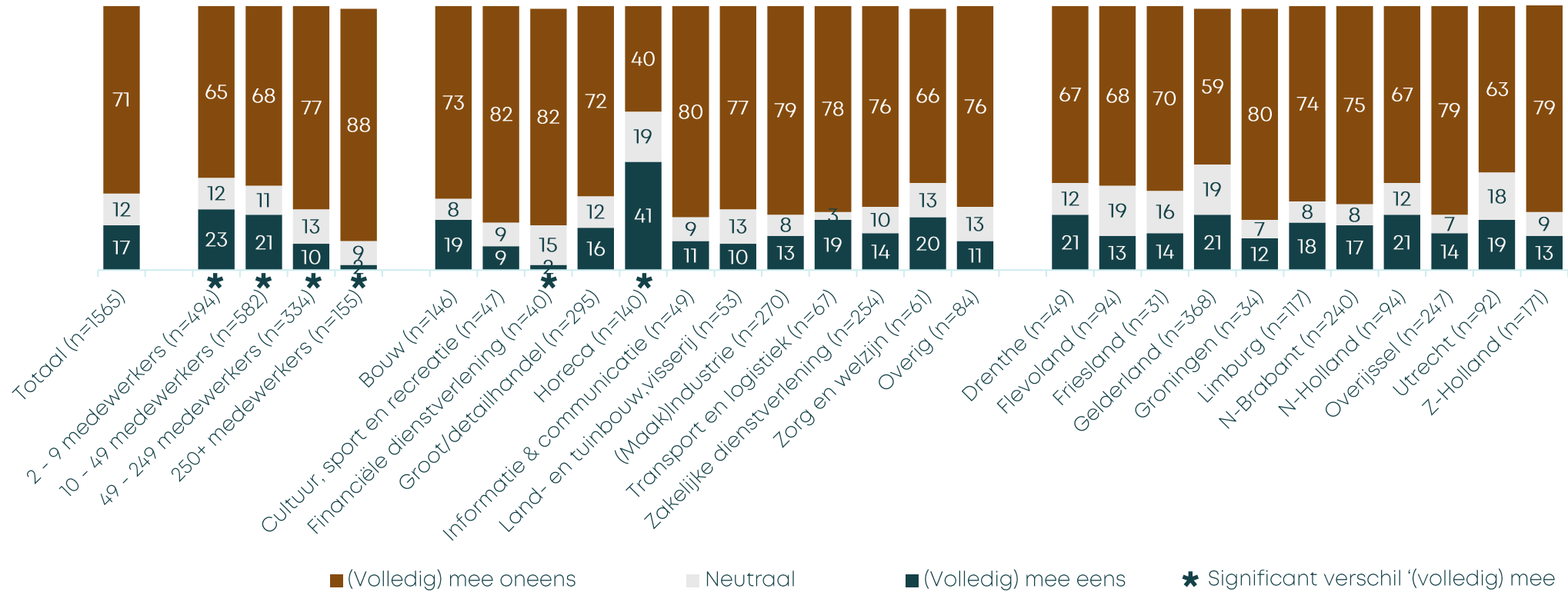

Overweging om in 2024 met het bedrijf te stoppen

xxx

Perceptie ondernemingsklimaat (%) *

“Ik overweeg serieus om dit jaar (2024) met het bedrijf te stoppen”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer en provincie Zeeland niet weergegeven in de uitsplitsing

Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief "weet niet/ n.v.t."

Uitsplitsingen

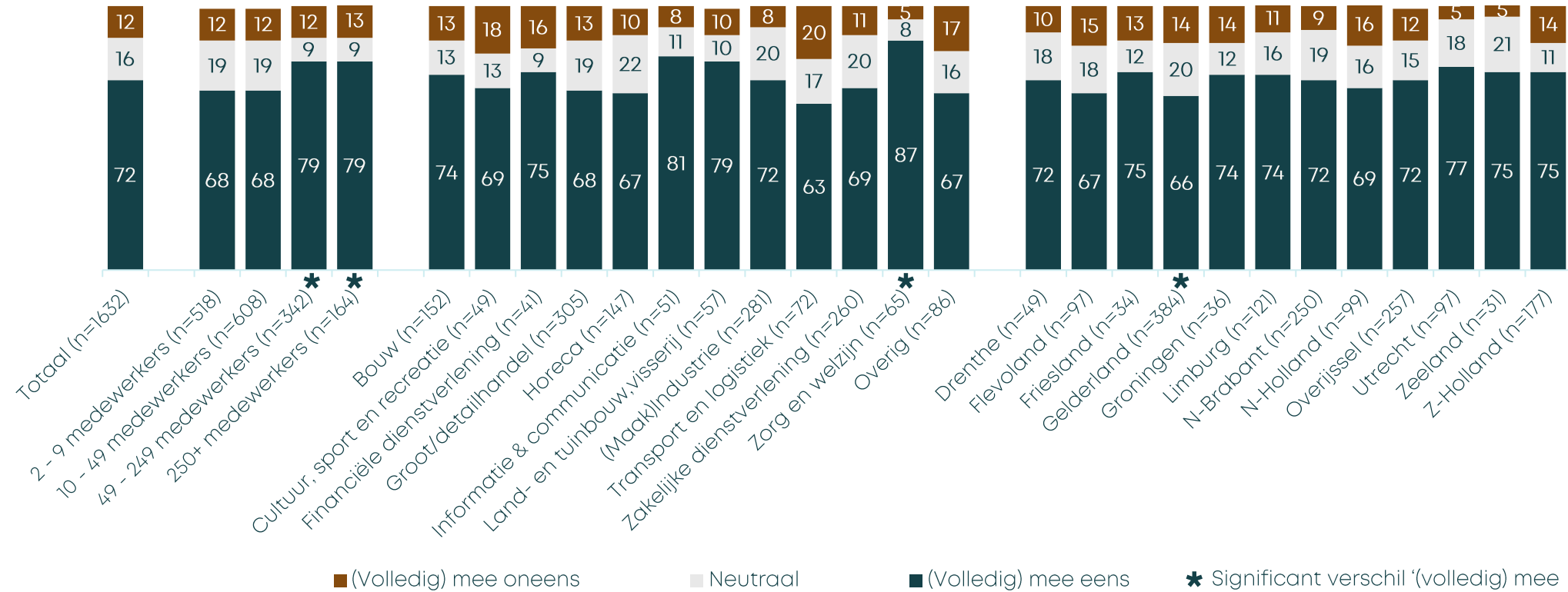
Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat - bedrijfsgrootte, branche, provincie

Perceptie van toenemende polarisatie in de samenleving

xxx

Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat (%) *

“De toenemende polarisatie in de samenleving is een bedreiging voor het ondernemingsklimaat”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

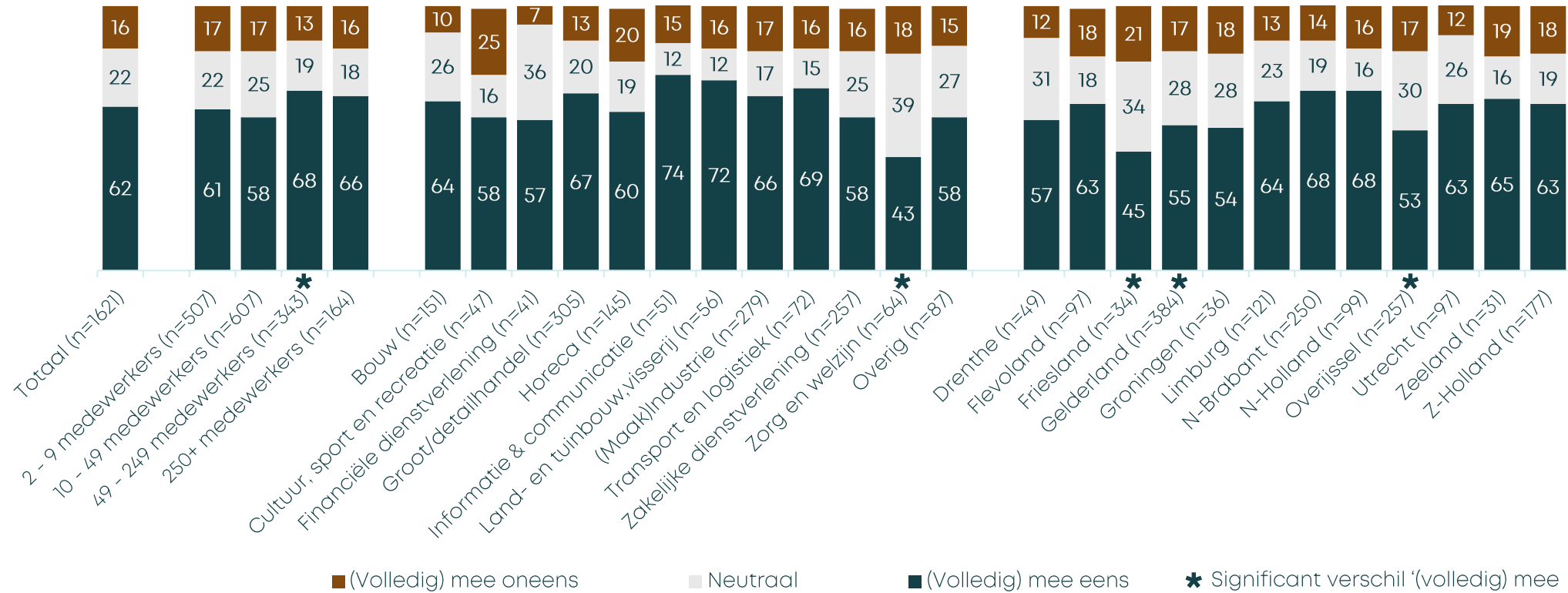
Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

Zorgen over de internationale (politieke) spanningen

xxx

Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat (%) *

“Ik maak me zorgen over de internationale (politieke) spanningen (Gaza, Oekraïne) en de gevolgen daarvan voor mijn bedrijf”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

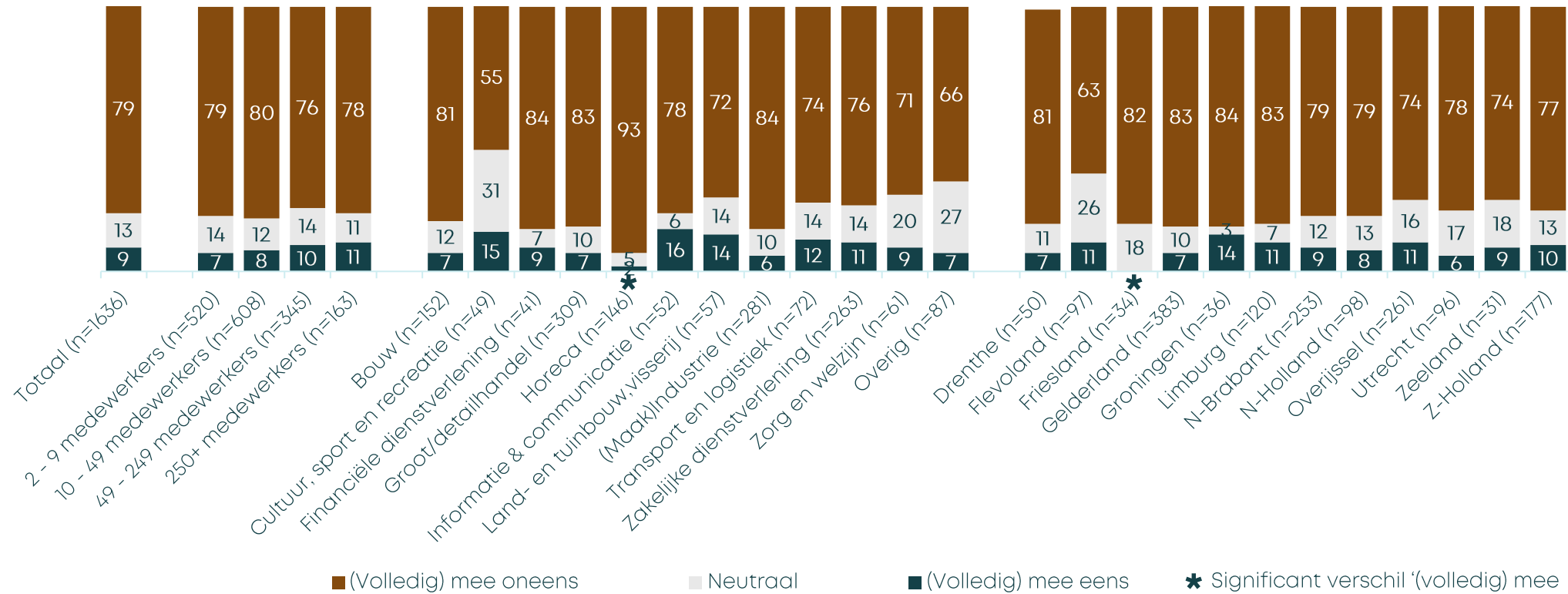
Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

Perceptie van de aandacht van politiek en bestuur voor ondernemersbelangen

xxx

Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat (%) *

“Politiek en bestuur hebben voldoende oog voor de belangen van ondernemers in dit land”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

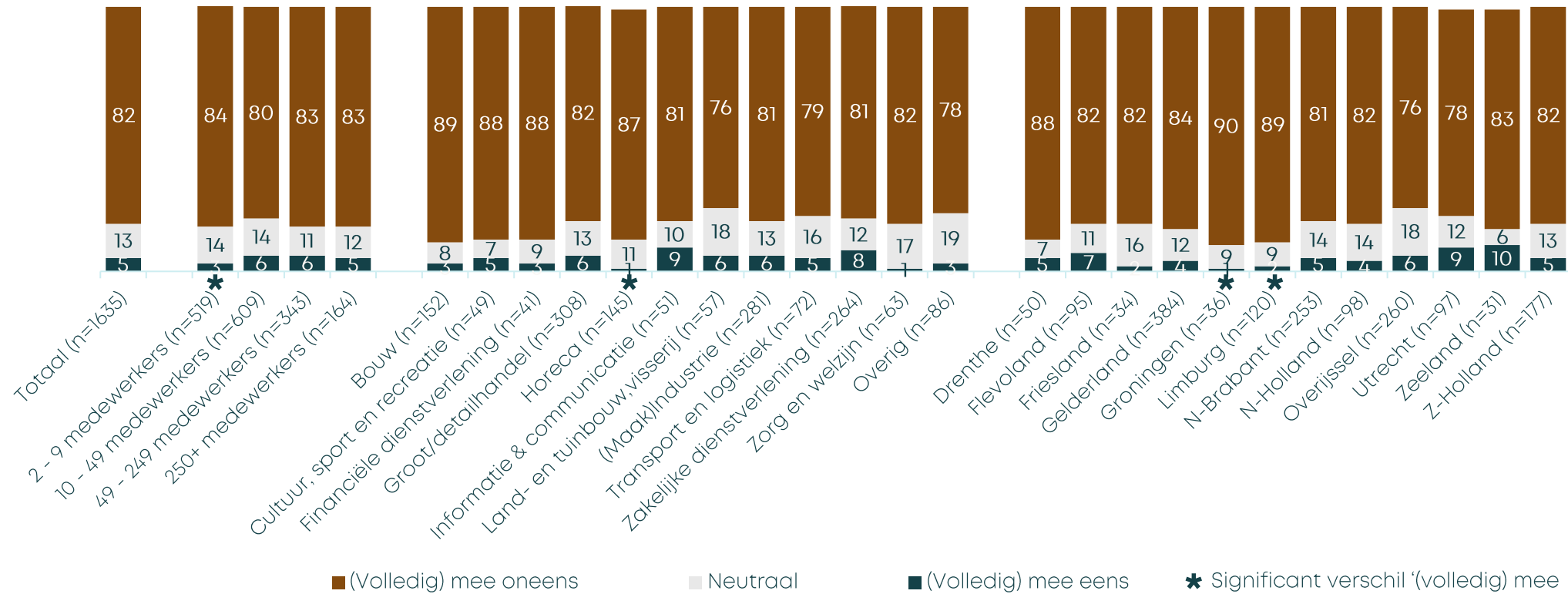
Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief "weet niet/ n.v.t."

Tevredenheid over de betrouwbaarheid en stabiliteit van politiek en bestuur

xxx

Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat (%) *

“Ik ben tevreden over de betrouwbaarheid en stabiliteit van politiek en bestuur”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

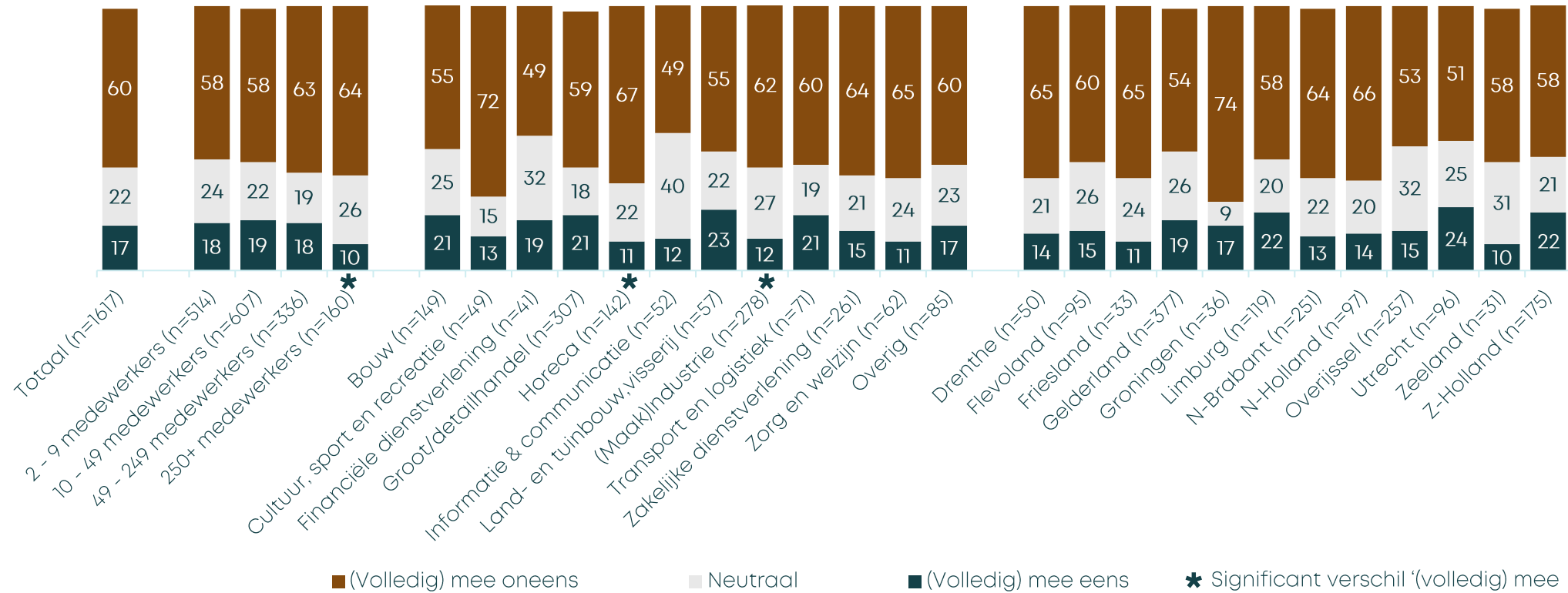
Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

Vertrouwen in verkiezingsuitslag

xxx

Politiek in relatie tot het ondernemingsklimaat (%) *

“Ik heb er vertrouwen in dat de verkiezingsuitslag leidt tot een werkbaar en stabiel kabinet”

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing

Hieronder leggen we u graag een aantal stellingen voor die ons een goed beeld geven van uw perceptie ten aanzien van het ondernemingsklimaat. Geef aan in hoeverre u het met elke stelling eens of oneens bent | n = exclusief “weet niet/ n.v.t.”

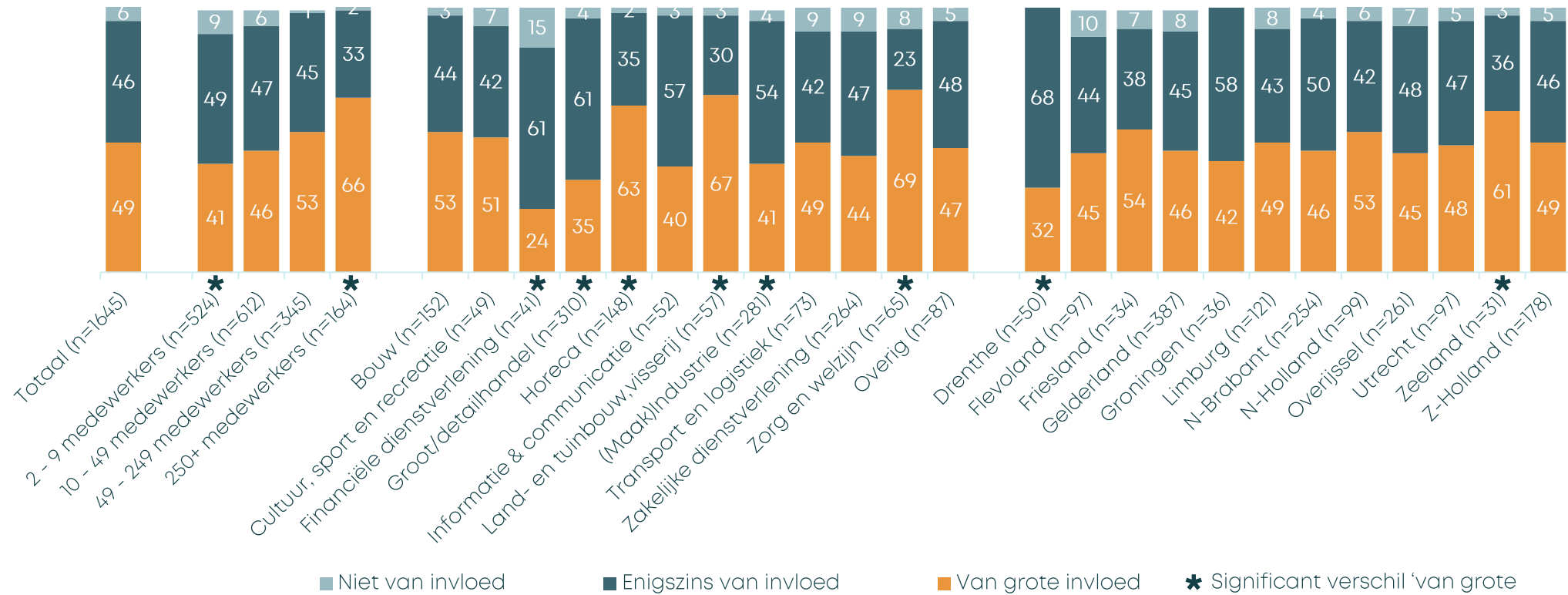
Uitsplitsingen

Invloed politieke besluiten op bedrijfsmatige keuzes - bedrijfsgrootte, branche, provincie

Invloed van politieke besluiten op bedrijfsmatige keuzes

xxx

Invloed van politieke besluiten op bedrijfsmatige keuzes (%)

* I.v.m. een lage n (<30) zijn de branches Delfstoffen, Energievoorziening, Onderwijs, Onroerend goed en Water- en afvalbeheer niet weergegeven in de uitsplitsing
 In welke mate zijn besluiten van de politiek van invloed op uw bedrijfsmatige keuzes? | n=1.645

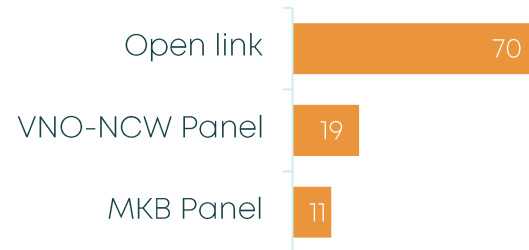

Bijlage

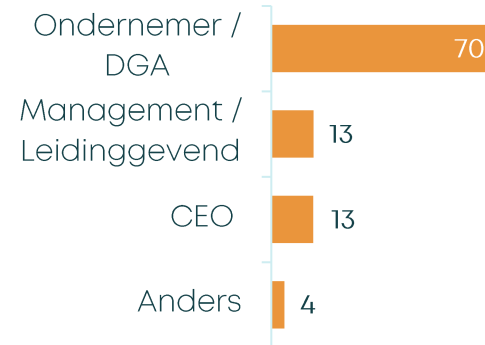

Profiel steekproef – gewogen (n=1.645)

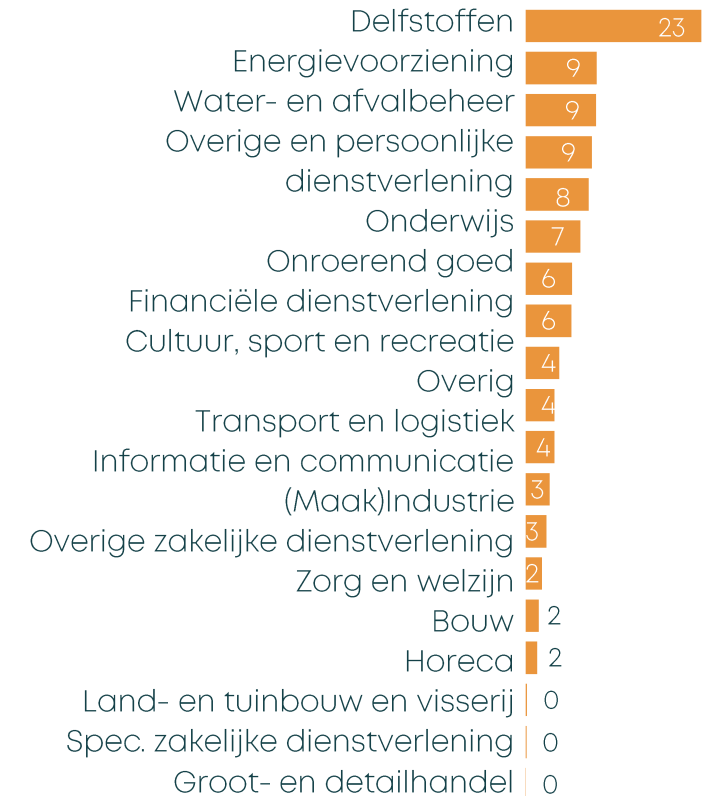
Bron (%)

Functie (%)

Branche (%)

Bedrijfsgrootte (%)

Contact

Jeroen Jansen
Commercieel Directeur
06 52 58 57 40
jeroen@directresearch.nl

Bente Spijkers
Research Consultant
06 15 28 86 66
bente@directresearch.nl

Vragen over dit
onderzoek? Wij helpen
je graag verder!

DirectResearch BV

020 770 75 79

Herengracht 454

info@directresearch.nl

1017 CA Amsterdam

www.directresearch.nl